

**ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΦΟΡΕΩΝ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ
ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ «ΑΡΓΩ»**

ΗΠΕΙΡΟΥ 41, ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 10439

e-mail: info@argo.org.gr

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 5 Νοεμβρίου 2020

Προς

1. Υφυπουργό Υγείας

κ. Ζωή Ράπτη

**2. Προϊσταμένη /νσης Ψυχικής
Υγείας Υπουργείου Υγείας**

κ. Καλλιόπη Φράγκου

**3. Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας
Υγείας** Αγράφων 3-5,

151-23 Μαρούσι

Θέμα: *Επικαιροποιημένα Μέτρα Πρόληψης για την προστασία της δημόσιας υγείας και την αντιμετώπιση του covid-19 στις Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης και Ψυχικής Υγείας*

Αξιολογώντας την κρισιμότητα της κατάστασης και την αυξημένη διασπορά του νέου κορονοϊού σε όλη την επικράτεια με βάση τα

τρέχοντα επιδημιολογικά δεδομένα, κρίνεται αναγκαίο αφενός να τονισθεί η υποχρέωση πιστής και αυστηρής τήρησης των ήδη θεσπισμένων μέτρων, όπως αυτά ορίζονται στην Γ3α,β/Γ.Π.οικ.55378/9-9-2020 απόφαση, και αφορούν στις Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης και στις υπόλοιπες κοινοτικές δομές ψυχικής υγείας, και αφετέρου να προβείτε άμεσα στην έκδοση νέων αναγκαίων συμπληρωματικών κατευθυντήριων οδηγιών για λήψη επιπρόσθετων μέτρων με στόχο:

- **να αποφευχθεί η είσοδος του ιού στις μονάδες**
- **να γίνει σύντομα ο εντοπισμός των ύποπτων κρουσμάτων**
- **να σταματήσει η μετάδοση μέσα στις μονάδες**

Αναλυτικά προτείνονται να τεθούν σε εφαρμογή τα παρακάτω:

A. ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ

1. **Αναστολή όλων των ατομικών ή ομαδικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων ενοίκων που πραγματοποιούνται εκτός μονάδας.** Διατήρηση της εξ αποστάσεως συμμετοχής σε προγράμματα δομών της κοινότητας μέσω διαδικτυακών πλατφόρμων επικοινωνίας. Για τους ενοίκους που δεν αποτελούν άμεσα ευπαθή άτομα συνεχίζει να ενθαρρύνεται για λόγους φυσικής κατάστασης και αποφόρτισης ο περίπατος σε κοντινούς ανοιχτούς και μη πολυσύχναστους χώρους με τη συνοδεία **πάντα** προσωπικού. Υπενθυμίζουμε ότι η παρουσία του προσωπικού σε έναν περίπατο στην κοινότητα, λειτουργεί αφενός υποστηρικτικά και αφετέρου αποτρέπει τον κίνδυνο έκθεσης από πλημμελή τήρηση κανόνων υγιεινής, ειδικά των ενοίκων χαμηλής λειτουργικότητας και μη επαρκών δεξιοτήτων αυτοφροντίδας.
2. Οι δομές να μεριμνήσουν στο μέτρο του χωροταξικά δυνατού και με βάση τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των ενοίκων τους για την περαιτέρω διασφάλιση της υγείας των πιο ευπαθών, προβαίνοντας για τον σκοπό αυτό στις απαραίτητες αλλαγές στη διαβίωση (αποφυγή στενής στον ίδιο δωμάτιο και στον ίδιο όροφο συγκατοίκησης και συνύπαρξης ενοίκων μεγαλύτερης ηλικίας, άνω των 65 ετών, με

υποκείμενα νοσήματα και επιβαρυσμένη υγεία, με νεαρότερης ηλικίας και χωρίς συνοδά νοσήματα άτομα) και στην καθημερινότητα των ενοίκων (π.χ. εκ περιτροπής σίτιση ανά όροφο, περιορισμός συναθροίσεων κλπ). Στη παρούσα κρίσιμη φάση που παρατηρείται αυξημένος αριθμός κρουσμάτων και μάλιστα ασυμπτωματικών, για λόγους πιθανής σιωπηρής διασποράς, συστήνεται η αποφυγή μαζικού συγχρωτισμού ενοίκων (π.χ. με δραστηριοποίηση σε μικρά ευέλικτα σχήματα) στους κοινόχρηστους χώρους των δομών και ο συχνός αερισμός τους.

3. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι χωροταξικά ή λειτουργικά δυνατό να εξετάζεται η δυνατότητα χρήσης μάσκας από όλους τους ενοίκους κατά τις στιγμές παρουσίας τους στους κοινόχρηστους χώρους. Εξαιρετικά σημαντική κρίνεται η τοποθέτηση μάσκας μίας χρήσεως στους ευπαθείς ενοίκους (στο μέτρο πάντα του εφικτού και του επιτρεπτού) κατά την στενή επαφή (ή την αδυναμία εξασφάλισης απόστασης μεγαλύτερης του 1,5 μέτρου) με το προσωπικό λόγω φροντίδας ή ιατρικών και νοσηλευτικών πράξεων. Όταν αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί λόγω δυσκολιών συνεργασίας και ανταπόκρισης του ενοίκου θα πρέπει το άτομο που έρχεται σε στενή επαφή με τον ένοικο να ενισχύει τα μέτρα της δικής του προστασίας (επιπλέον μάσκα, μάσκα & προσωπίδα κλπ), αποσβένοντας περαιτέρω κάθε κίνδυνο μεταφοράς σταγονιδίων προς τον ένοικο.
4. Θεσμοθέτηση και υλοποίηση σε τακτική βάση διακριτών ομάδων (μέσω διαδικτυακής επικοινωνίας) πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων στις μονάδες με επίκαιρο σκοπό: 1) Την πραγματοποίηση ασκήσεων διαχείρισης ύποπτων κρουσμάτων Covid-19 για τη διατήρηση της ετοιμότητας και της αποτελεσματικότητας της δομής 2) Την διαρκή ενημέρωση των ισχυόντων μέτρων προστασίας. Όπου είναι εφικτό, οι ένοικοι θα πρέπει να είναι ενήμεροι για τη νόσο και τα συμπτώματα αλλά και για τη στρατηγική αντιμετώπισης στην περίπτωση ύπαρξης κρούσματος της νόσου εντός της δομής και να παροτρύνονται να αναφέρουν στο προσωπικό της δομής οποιοδήποτε σύμπτωμα εμφανίσουν. 3) Την οργάνωση ενεργειών υποστήριξης και ανακούφισης της συσσωρευμένης ψυχοκοινωνικής επιβάρυνσης των ενοίκων από τον διαρκή περιορισμό.

5. Οι μονάδες, λόγω αυξημένου κινδύνου έκθεσης και διασποράς θα πρέπει να προβαίνουν σε καθολικό τακτικό περιοδικό έλεγχο Covid-19 του προσωπικού και των ενοίκων σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ, προτείνεται ο ανά δεκαήμερο έλεγχος. Με σκοπό την απρόσκοπτη διενέργεια ελέγχου για την αποφυγή περιπτώσεων δευτερογενούς μετάδοσης και σιωπηρής διασποράς, στις περιπτώσεις όπου η επιδημιολογική κατάσταση δεν επιτρέπει στα κλιμάκια του οργανισμού λόγω υψηλού φόρτου να μεταβούν στους χώρους των στεγαστικών δομών, παρέχεται κατά προτεραιότητα η δυνατότητα στις μονάδες :1) Συνεργασίας με ιδιωτικά διαγνωστικά εργαστήρια για τη διενέργεια ταυτόχρονων rapid-test Covid-19 2) Προμήθειας τεστ με σκοπό τη διενέργεια ελέγχου προληπτικά σε προσωπικό ή σε ενοίκους όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο. Επισημαίνεται ότι η διενέργεια τεστ σε όσες περιπτώσεις δεν είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί από μικροβιολόγο θα πραγματοποιείται από εκπαιδευμένο/η σχετικά Νοσηλεύτη-ρια ΤΕ με προφυλάξεις για την διασπορά του ιού, δηλαδή μόνο εφόσον οι συνθήκες (ο χώρος είναι απομονωμένος) και ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας (ολόσωμη προστατευτική στολή, επιπλέον μάσκα, μάσκα & προσωπίδα, διπλά γάντια) επιτρέπουν την ασφαλή και αποτελεσματική διαδικασία λήψης και αξιολόγησης του δείγματος αλλά και διασφαλίζεται στην συνέχεια ο σωστός τρόπος απόρριψης όλων των υλικών και η απολύμανση του χώρου.
6. **Αναστολή** των επισκέψεων κοινωνικού χαρακτήρα από άτομα του συγγενικού, φιλικού περίγυρου και τρίτων στις στεγαστικές μονάδες μέχρι νεωτέρας, όπου θα επανεκτιμηθεί η κατάσταση, ή εφόσον υπάρξει κάποια σημαντική ουσιαστική παράμετρος απόσβεσης του κινδύνου (μηδενικά εγχώρια κρούσματα, πρόσβαση σε αποτελεσματική αγωγή-εμβόλιο) όπου θα συνοδεύεται και από τις αντίστοιχες ανακοινώσεις της πολιτείας. Η δυνατότητα επίσκεψης ενοίκων σε σπίτια οικείων **επίσης αναστέλλεται** μέχρι την σημαντική μείωση του αριθμού των κρουσμάτων covid-19 στην κοινότητα και τις αντίστοιχες ανακοινώσεις της πολιτείας.
7. Καθημερινά (τρεις φορές ημερησίως) από το υπεύθυνο νοσηλευτικό προσωπικό της μονάδας θα πρέπει να ελέγχονται όλοι οι ένοικοι για εμφάνιση πυρετού ή άλλων συμπτωμάτων συμβατών με COVID 19

(Νέος/ διαφορετικός βήχας, πονόλαιμος, δυσκολία στην αναπνοή, μυϊκοί πόνοι, κούραση/ δυσφορία, απώλεια γεύσης ή όσφρησης, διάρροια, πονοκέφαλος, ρίγος, ζάλη, σύγχυση, κλπ) και να καταγράφεται η θερμοκρασία, το επίπεδο οξυγόνου μαζί με τις τιμές για τα λοιπά βασικά ζωτικά σημεία (πίεση, παλμοί). Στη περίπτωση εντοπισμού ενοίκου με συμβατά συμπτώματα COVID 19 θα πρέπει να ενημερώνεται άμεσα ο υπεύθυνος ιατρός της δομής και ο ένοικος - ασθενής COVID 19 θα πρέπει να απομονώνεται και να αντιμετωπίζεται με τα ενδεικνυόμενα μέτρα, ενώ οι υπόλοιποι ένοικοι θα πρέπει να παραμείνουν περιορισμένοι στον προσωπικό τους χώρο. Στη περίπτωση επιβεβαιωμένου κρούσματος θα πρέπει να ενημερώνεται άμεσα ο ΕΟΔΥ στη γραμμή επικοινωνίας για επαγγελματίες υγείας 210-5212054.

8. Ένταξη στον προγραμματισμό προμηθειών των ΥΠΕ των κατά τόπους μονάδων ψυχικής υγείας για τον εφοδιασμό τους με το ειδικό υγειονομικό υλικό προστασίας, ειδικά σε μάσκες, γάντια, στολές προστασίας **και rapid-test covid-19.**
9. **Αποφυγή θέρμανσης των χώρων από κλιματιστικές μονάδες μη πιστοποιημένες για την μη μετάδοση αερογενών ιών.**
10. Προσωρινή αναστολή πραγματοποίησης δια ζώσης διεπιστημονικών ομάδων, εποπτειών και εκπαιδεύσεων προσωπικού. Αυτές θα πρέπει να πραγματοποιούνται όποτε κρίνεται απαραίτητο με σύντομες ολιγομελείς εβδομαδιαίες ομάδες προσωπικού με τα παρειαυρισκόμενα μέλη του προσωπικού.
11. **Διασφάλιση και ενίσχυση της δυνατότητας** επικοινωνίας μέσω διαδικτύου (βιντεοκλήσεις, συμμετοχή σε διαδικτυακές ομάδες, παροχή υποστήριξης) στους ενοίκους με την παροχή δωρεάν πρόσβασης στο διαδίκτυο και τη διάθεση του αναγκαίου εξοπλισμού. Απόλυτος σεβασμός του δικαιώματος επικοινωνίας με τη δωρεάν παροχή πρόσβασης σε τηλέφωνο **(ή και σε άλλες πλατφόρμες διαδικτυακής επικοινωνίας)** καθώς και του δικαιώματος τακτικών εξόδων με τις αναγκαίες προφυλάξεις και μέτρα που αναφέρονται παραπάνω.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι παρότι οι Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης εντάσσονται από πλευράς

κινδύνου στις δομές φιλοξενίας ευπαθών ομάδων (π.χ. μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων) και συνεπώς ταυτίζονται κατά πλειοψηφία με τα μέτρα που υιοθετούνται σε αυτές, εν τούτοις λόγω της φυσιογνωμίας των δομών αυτών, των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του φιλοξενούμενου πληθυσμού (διαφορετικό προφίλ και ηλικία, σοβαρές ψυχικές και αναπτυξιακές διαταραχές, χρόνια ψυχιατρική και ιδρυματική εμπειρία κλπ) και του σκοπού που επιτελούν, θα πρέπει για την επιπρόσθετη εφαρμογή μέτρων σε ενοίκους, αποσκοπώντας στην αποφυγή φαινομένων σιωπηρής διασποράς (π.χ. χρήση μάσκας στο εσωτερικό της δομής) να αξιολογούνται εξατομικευμένα η δυνατότητα και ο βαθμός του εφικτού, εξετάζοντας όλες τις παραμέτρους ωφέλειας και επιπτώσεων.

B. ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΑΣ – ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

1. Παρά την πλήρη εφαρμογή των μέτρων πρόληψης από τις μονάδες, για την αποφυγή έκθεσης των εξυπηρετούμενων στο κίνδυνο έκθεσης στον covid-19 κατά τη διάρκεια των μετακινήσεων με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς αλλά και γενικότερα το υψηλό ιικό φορτίο στην κοινότητα κρίνεται αναγκαία **η αναστολή πραγματοποίησης των δια ζώσης ομαδικών δραστηριοτήτων καθώς και όλων των ομαδικών εξωτερικών δράσεων των Κέντρων Ημέρας και των Κινητών Μονάδων. Οργάνωση και η λειτουργία εξ αποστάσεως διαδικτυακών θεραπευτικών και ψυχαγωγικών ομάδων μέσω ειδικών διαδικτυακών εφαρμογών (π.χ. skype /zoom).** Επιτρέπεται η διατήρηση περιορισμένου αριθμού ομάδων στα Κέντρα Ημέρας και στις Κινητές Μονάδες όπου ο Επιστημονικά Υπεύθυνος κρίνει απαραίτητη την πραγματοποίησή τους βάσει των αναγκών και στα Κέντρα Ημέρας παιδιών και εφήβων κάθε τύπου και κατηγορίας λόγω της διατήρησης σε λειτουργία όλων των μονάδων ειδικής αγωγής. .
2. Αντίστοιχα κρίνεται επιτακτικός **ο περιορισμός στις απολύτως αναγκαίες των δια ζώσης ατομικών υποστηρικτικών-**

θεραπευτικών συναντήσεων (one to one) για τους εξυπηρετούμενους των μονάδων, τηρώντας όλα τα απαραίτητα μέτρα υγιεινής (αντισηπτικά, σταθερός αερισμός των χώρων), ατομικής προστασίας (μάσκες) και φυσικών περιορισμός κατά το εφικτό της χρήσης αντικειμένων και μέριμνα απολύμανσης αυτών. Ακύρωση της ατομικής συνεδρίας εφόσον ο ωφελούμενος ή οικείο πρόσωπο του παρουσιάζει συμπτώματα.

3. **Περιορισμό στις απολύτως αναγκαίες των δια ζώσης ατομικών υποστηρικτικών-θεραπευτικών συναντήσεων (one to one) για τους εξυπηρετούμενους της γραμμής 10306** που θα παραπεμφθούν για συστηματική υποστήριξη, τηρώντας όλα τα απαραίτητα μέτρα υγιεινής (αντισηπτικά, σταθερός αερισμός των χώρων), ατομικής προστασίας (μάσκες) και φυσικών αποστάσεων (\leftrightarrow 2μ). Ακύρωση της ατομικής συνεδρίας εφόσον ο ωφελούμενος ή οικείο πρόσωπο του παρουσιάζει συμπτώματα.

4. **Απασχόληση της πλειονότητας (>70%) του προσωπικού εξ αποστάσεως βάσει πάντα των ειδικών συνθηκών και των αναγκών των εξυπηρετούμενων** με συνέχιση:

- Της παροχής τακτικής υποστήριξης στους εξυπηρετούμενου από το επιστημονικό προσωπικό με την ενεργοποίηση/αξιοποίηση διαύλων επικοινωνίας και ψυχολογικής υποστήριξης μέσω skype, messenger, viber, whats' app και κινητών τηλεφώνων, την υλοποίηση διαδικτυακών ομάδων και την παροχή υποστήριξης μέσω τηλεφώνου μέσω της γραμμής 10306.
- της διενέργειας των διοικητικών πράξεων από το διοικητικό προσωπικό μέσω διαδικτύου.

5. **Υποχρεωτική συμμετοχή ενός επαγγελματία ψυχικής υγείας από κάθε μονάδα στις βάρδιες 09:00-15:00 και 15:00-21:00 καθώς και τις αντίστοιχες βάρδιες του Σαββακύριακού της τηλεφωνικής γραμμής ψυχοκοινωνικής υποστήριξης (10306) όλων των πολιτών που πλήττονται από τις επιπτώσεις του νέου κορονοϊού** που αποτελεί στρατηγική του Υπουργείου Υγείας για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη του πληθυσμού.

7. **Υποχρεωτική και καθολική χρήση μάσκας από τους εργαζόμενους και τους εξυπηρετούμενους των κέντρων ημέρας και των κινητών μονάδων κατά την προσέλευση και παραμονή στους χώρους των μονάδων.**
8. Εφαρμογή των ενδεδειγμένων μέτρων ατομικής υγιεινής και υγιεινής των χώρων σύμφωνα με τις προηγούμενες οδηγίες των σχετικών εγγράφων μας, του ΕΟΔΥ και της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας.
9. Αξιολόγηση της ασφάλειας των συνθηκών λειτουργίας από άποψη υγιεινής σε εβδομαδιαία βάση και σε συνεκτίμηση με τα γενικά και ειδικά μέτρα του Υπουργείου Υγείας. Απόφαση για πλήρη αναστολή λειτουργίας, αν κριθεί απαραίτητο για λόγους υγιεινής ή για λήψη άλλων ειδικών μέτρων, με απόφαση του Ε.Υ και επικύρωση της Διοίκησης με παράλληλη ενημέρωση της Δ/νσης Ψυχικής Υγείας. Διενέργεια τακτικών ελέγχων με χρήση **rapid-test covid-19 μετά από σχετική προμήθεια από τις μονάδες.**

Σε γενικό επίπεδο τα μέτρα που θα λαμβάνονται και θα τηρούνται αυστηρά ανάλογα με την κάθε φάση, θα συντονίζονται με τα γενικά μέτρα προστασίας της Δημόσιας Υγείας της πολιτείας και θα εξειδικεύονται ανάλογα με τις ανάγκες υγείας που θα προκύπτουν στη μονάδα.

Σε επίπεδο ευθύνης της κάθε μονάδας μεμονωμένα και παρακολουθώντας με προσοχή τις οδηγίες και τις ανακοινώσεις του Υπουργείου, έχουν ήδη ληφθεί μέτρα πρόληψης τόσο για θέματα χρήσης ειδικών απολυμαντικών υγρών όσο και περιορισμού δραστηριοτήτων. Η συνθήκη αυτή έχει επηρεάσει την καθημερινή λειτουργία παρεχόμενων υπηρεσιών και γι αυτό το λόγο κρίνεται σκόπιμο να υπάρχουν ενιαίες κατευθύνσεις.

Στο πλαίσιο των παραπάνω προτάσεων σας παρακαλούμε για τις άμεσες ενέργειές σας για την έκδοση σχετικών οδηγιών στο πλαίσιο των

παραπάνω προκειμένου οι Φορείς Ψυχικής Υγείας να εφαρμόσουν τα δέοντα μέτρα πρόληψης-προστασίας της δημόσιας υγείας που θα κρίνετε **και την παράλληλη εξασφάλιση αυξημένης χρηματοδότησης των μονάδων την επόμενη περίοδο ώστε να είναι εφικτή η αναγκαία προμήθεια των ενδεδειγμένων υλικών και υπηρεσιών.**

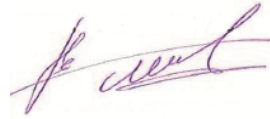
Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος

Μενέλαος Θεοδωρουλάκης

Η Γεν. Γραμματέας

Καίτη Μυλωνοπούλου